

Kunskap som hjälpmedel – utopi eller verklighet?

Lena Tranvik, SLU Artdatabanken

Foto: Magnus Römbo

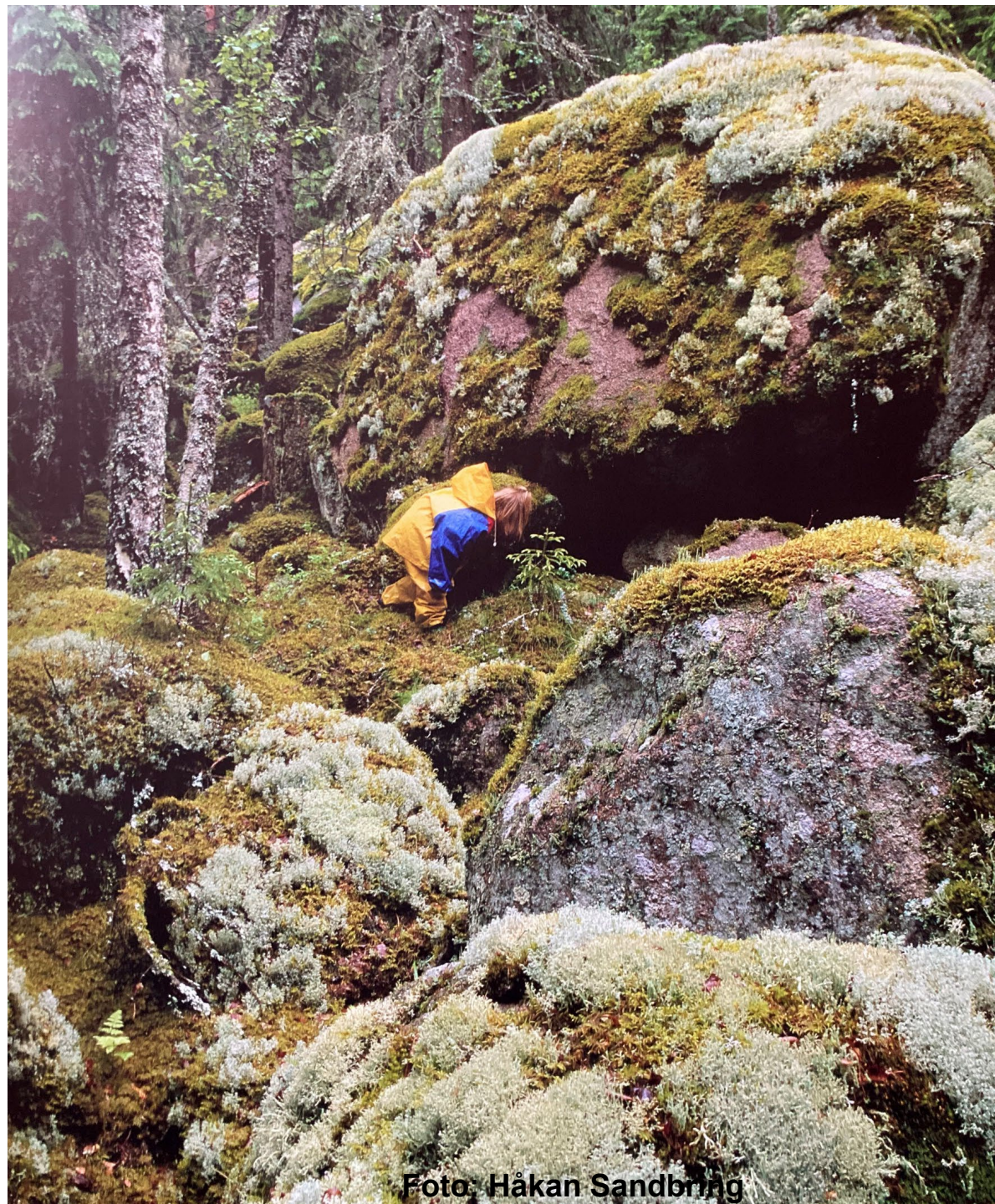

Foto: Håkan Sandbrink

Foto: Anna Lindberg

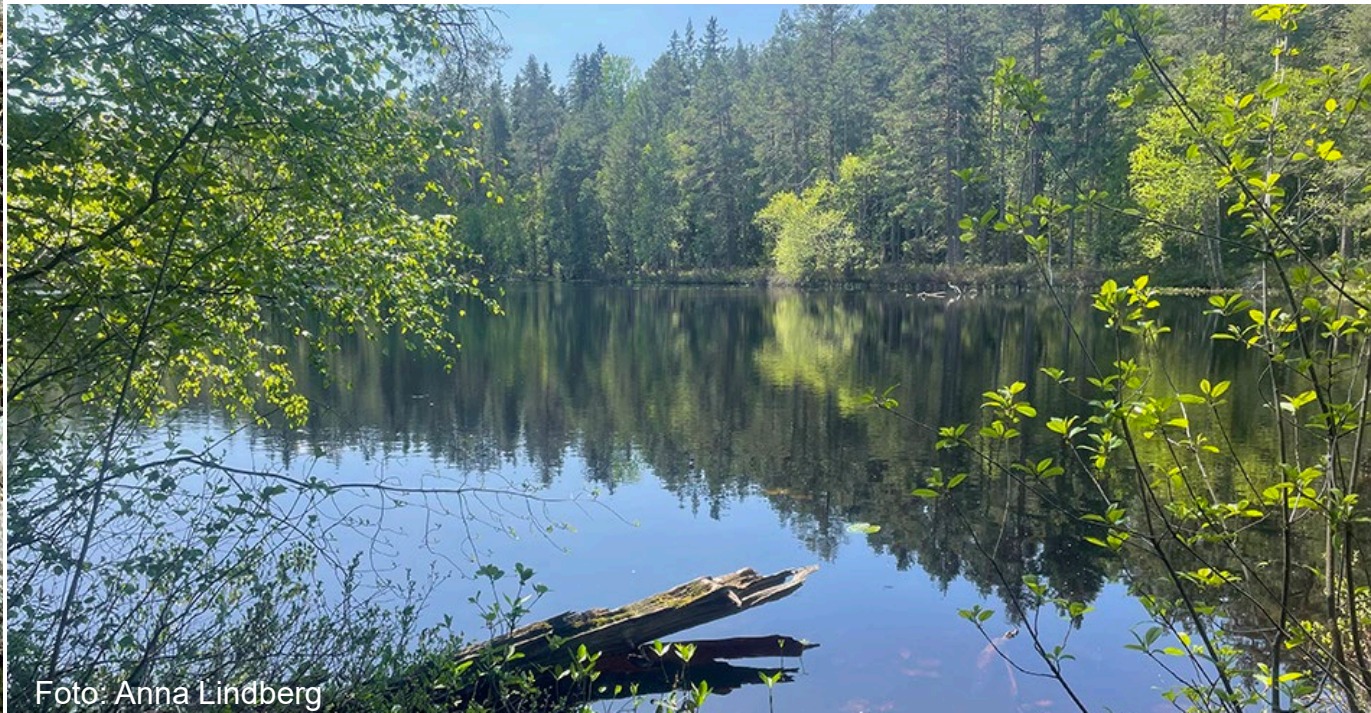

Foto: Anna Lindberg

Kunskap som hjälpmedel – utopi eller verklighet?

- Lagens krav på markägaren
- Tillgång på och förutsättningar att nå kunskap
- Värderna att bevara
- Utmaningar
- Förhoppningar

Markägarens ansvar

Den som bedriver en verksamhet **ska***

- ha **tillräcklig kunskap** om hur miljön påverkas och kan skyddas
- hålla sig **underrättad** om dess **risker**
- vidta **försiktighetsmått**

*Allmänna hänsynsregler 2 kap. 2 § MB

Artskyddsförordningen*

- Omfattar alla vilda fåglar,
- arter skyddade enligt EU's art- och habitatdirektiv,
- nationellt fridlysta arter

- Förbjudet att på olika sätt skada eller störa dem, deras växtplatser, fortplantningsområden eller boplats

*Artskyddsförordningen (2007:845) ses enligt praxis som en precisering av hänsynsreglerna

Kan rödlistan vara ett hjälpmedel?

- Informerar om tillståndet för skogslevande arter
- Kan vara en grund för prioritering
- Kan underlätta åtgärdsarbete, om man förstår
 - artens behov och livsmiljökrav
 - varför den är rödlistad, alltså påverkan och hot*

*information finns i www.artafakta.se

- **Men** det bygger på att man vet var arterna finns....

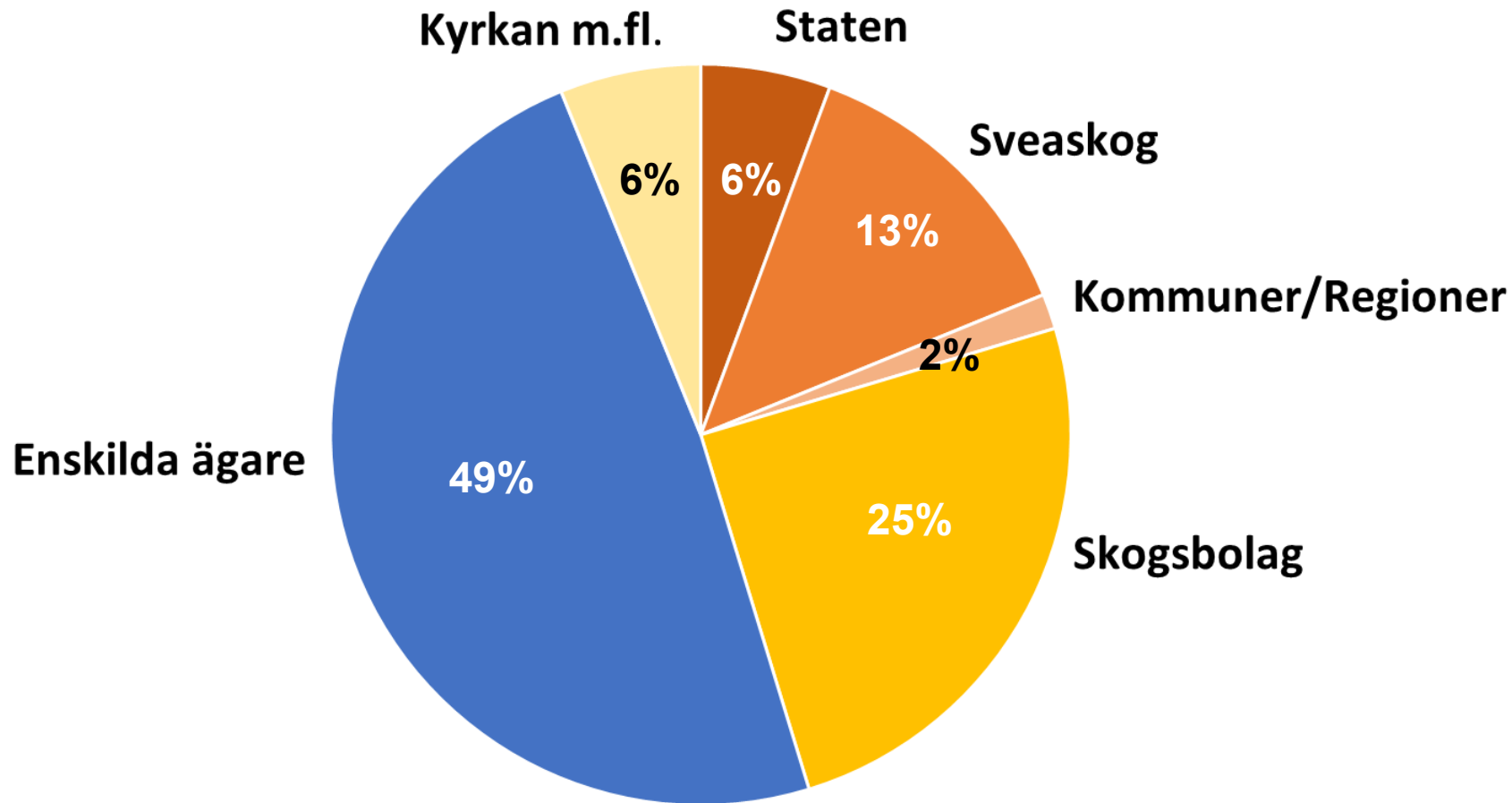

Kunskapsstöd för artskydd

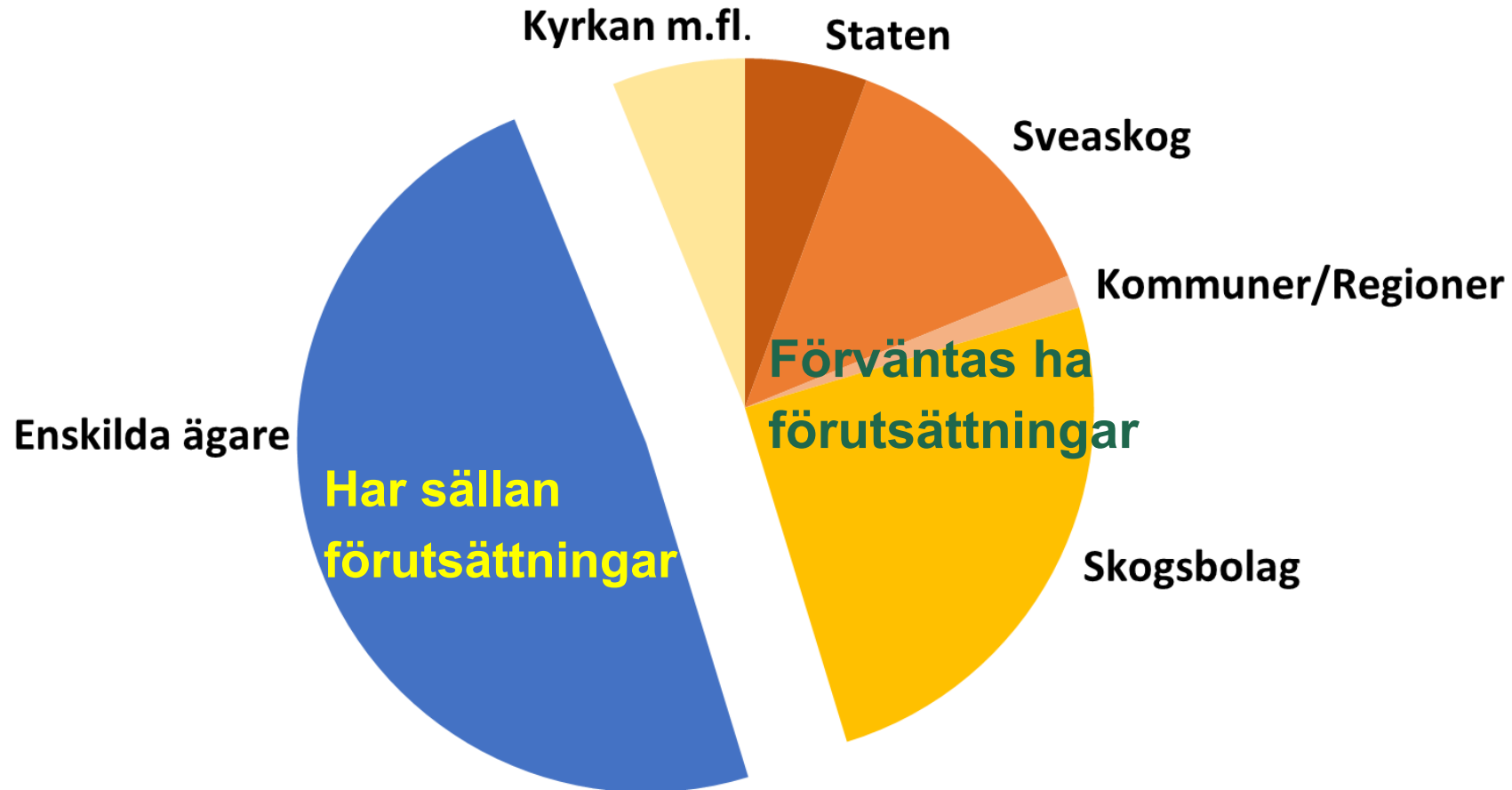

- **Skogens pärlor:**
 - Skogsstyrelsens och ”storskogsbrukets” inventeringar
 - Fynd i Artportalen
- **...med ledning av** naturtyp och strukturer (död ved, boträd, bergbranter, raviner, fuktstråk) kan anta **sannolik förekomst av arter**
- ... ”all skog är inte inventerad”
- ”...inför skoglig åtgärd **behöver du undersöka** om några fridlysta arter nyttjar området...”

Fördelning av skogsägarkategorier i Sverige

Förutsättningar/ resurser att nå den kunskap som krävs

Utmaningen

- Lagen förbjuder vissa skogsbruksåtgärder vid *förekomst* av utpekade arter
- För att kunna följa lagen behövs kännedom *om förekomsten* av dessa arter
- Tillgång på information om förekomst av arterna är bristfällig

- Det finns behov av inventering inför åtgärder, annars risk att bryta mot lagen
- Ideellas fynd i Artportalen ("aktivister på semester") underlättar att lagen följs
- Men, är det enklare att inte veta vilka arter som finns?

- Tillämpning av lagen och ersättningen bör diskuteras, inte kunskapen, dvs fynd i AP, i sig

Värden att bevara - livsmiljöer som inte kan återskapas*

- *”död ved i ett dött träd blir livsmiljö för tusentals arter i hundratals år”*
- *”ovanliga arters betydelse för helheten – en slags egendomsförsäkring som gör skogen mer robust...”*
- *”Skog lagrar tid. Träd är arvssilvret från svunna tider, tider du aldrig upplevt”*

*Inom överskådlig tid

** *”citat”* från Anne Sverdrup Thygesens bok Skogen – om träd, människor och 25 000 andra arter

Vem äger arterna?

....och deras livsmiljöer?

”Vi är alla delägare i
detta kollektiv av liv” *

* Kerstin Ekman Herrarna i skogen

Jag skulle önska...

- att vi, som "delägare i skogens kollektiv av liv", visar att vi är beredda att betala för det
- att ni skogsägare välkomnar artexperternas inventeringar dvs visar att ni vill veta
- att skogen och dess "myller av liv" förtrollar fler människor
- att pärlugglan, den större barkplattbaggen eller knäroten ses som den tillgång de är i vår skog
- att skogen är en källa till stolthet för oss alla

Foto: Håkan Sandbring

Foto: Anna Lindberg

Foto: Anna Lindberg

ARTDATABANKEN

Tack!

Lena Tranvik, SLU Artdatabanken